

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVIII.

V Ljubljani 29. vinotoka 1875.

List 44.

Koledar za naslednji teden.

Vinotok. — Oktober.

31. Nedelja XXIV po binkoštih. Evangelij: „Jezus zapove vetrovom in morju“. (Mat. 9.) — Sv. Volbenk, škof spozn. † 31. vinot. 994.

Listopad. — November.

1. Ponedeljek. God in praznik vsih svetnikov. Glej Danico lansk. l. List 44.

2. Torek. Spominj vsih vernih duš v vica. — Sv. Just, sprič., rojen v Terstu. † 2. listopada v tretjem stoletji.

3. Sreda. Sv. Judita, z okrajšanim imenom Ita, grofinja togenburška, rojena je bila v Švabiji na Nemškem v 12. stoletji iz plemenite in sloveče rodovine grofov Kirchbergov. Ita je bila od svojih pobožnih staršev izrejevana v strahu Božjem. Ta keršanska izreja je v njeno mehko in blago serce vsadila močno korenino vsih čednost, zlasti junaške poterpežljivosti in nepremagljive stanovitnosti. Odrastla devica je zavoljo telesne odličnosti in imenitnih čednost delež okrog slovele. Grof Henrik togenburški, posestnik mnogih grajšin, pristav in vasi, jo pri njenem očetu Hartmanu, grofu Kirchbergu snubi. Ita, kakor da bi bila previdila svoje prihodnje težave in britkosti, se priporoča Mariji sedem žalost, in se iz pokoršine do svojega očeta vdá. Henrik podá ženitni dan svoji nevesti posebno lep, zlat in z dražimi biseri okovan perstan v znamenje edinosti, zvestobe in ljubezni. Henrik pripelje Ito na svoj grad Togenburg; vsa deržina in podložniki jo z naj večí častjó sprejmejo. Ita je bila previdna in pridna gospodinja, prijazna in dobrotljiva do svojih poslov, ljubeznjiva do podložnikov, radodelna do ubozih in v naj viši stopnji bogaboječa kristjana.

Henrik je bil mlad, mogočen in bogat grof, pogumen v vojski in lepe postave; pa v njegovem sercu je gospodarila peklenska kača — nagla jeza. Vsaka majhna stvar, če ni bila po njegovi volji, ga je raztogotila; brež je bil ogenj v strehi. V svoji togoti je mnogokrat strážansko po gradu razgrajal. Ko pa se mu je jeza ulegla, je bil naj boljši človek. Ita je mogla skoraj vsak dan njegovo divjanje gledati, in je z naj večí krotkostjo z njim ravnala, da ga ni jezila. Bila je krotka kakor jagnje, in je vse težave voljno prenašala. Vsak dan je k Bogu zdihovala za njegovo spreobrnjenje. Henriku ni bilo prav, da nista otrok imela; Ita pa je za to Boga hvalila, ker si je mislila, da bi jih morda oče s svojo jezo pohujševal in neusmiljeno z njimi ravnal. Namesto lastnih otrok so bili ubogi nje otroci; po vaseh je hodila,

bolnike obiskovala, nage oblačila, vsim je bila dobrotljiva mati.

Ita je imela naj večí skerb, da je deržina v gradu živela po zapovedih Božjih in cerkvenih; med njó pa se je bil vrinil satan z Laškega, kateri je zdražbe delal, in ta satan je bil strežaj Dominik, kateri se je bil s svojim prijaznim, pa hinavskim obnašanjem tako priljubil Henriku, da je pri njem vse veljal. Pa tudi Ita, ki hinavca ni poznala, mu je bila že zavoljo Henrika dobra. Dominik si misli, da Ito dopade, in si ostudna spaka marsikako nespodobnost dovoliti prederzuje; Ita ga pa rezo odverne in svari. Ita gre z grada skozi gozd v bližnjo cerkev; Dominik jo tam pričaka in nadleguje. Ita ga z naj večim studom zaverne. Nesramnež silo dela. Ita joká, vpije, Boga na pomoč kliče. Ta trenutek pride Henrikov lovec Kuno z lova, Ito Dominiku iz rok izterga in ga nekoliko omaha. Dominik se hinavsko kesá in prosi odpuščenja. Ita prepové lovcu, naj tega Henriku nikar ne pové, da ne bo vriša in poboja v gradu. Dominik kuha jezo v sercu do svete Ite, jo Henriku černi, ter jo na vso moč obrekuje. Henrik je silno merzel do svoje dosihmal ljube in drage žene; zakonska ljubezen je v njem ugasnila. Ita voljno terpi in za Henrika goreče moli.

Lep pomladanski dan Ita presuša na solncu svoje oblačila, položi svoj ženitni perstan na okno, in gre k svojim opraviлом. Ko proti večeru svoje oblačila zopet sklada, pogreši svoj perstan, pa nikomur ne pové, da je perstan z okna zginil, ker se boji obuditi natolcevanje med družino. Nekoliko časa po tem vidi lovec Kuno tičeje gnjezdo na visokem drevesu, nanj spleza, mladiče pobere iz gnjezda, in zagleda nekaj svetlega v njem; bil je zlati, dragi perstan, ki ga je bila kavka ali pa sraka v gnjezdo zanesla; te tice namreč kaj rade svetle stvari imajo. Kuno najdeni perstan na perst natakne, in ga deržini v gradu kaže, pa tudi pové, da ga je v tičem gnjezdu našel. Dominik pogleda perstan, in ga berž pozná, da je Itin ženitni perstan, pa si tudi precej zmislí satanski naklep, nad Ito in Kunom se maševati, ter ju pregrešne zveze obdolžiti. S prav potuhnjeno skerblijvostjo se Henriku približa, ter mu pové, da ima Kuno z Ito pregrešno zvezo, ker nje ženitni perstan že očitno na roki nosi; tega pa, se vé, ne pové, kje je Kuno perstan našel. Henrik pokliče Kuna, ter mu zapové, naj pokaže perstan. Kuno mu ga brez pomislika pokaže. Henrik koj spozná ženitni perstan svoje žene Ite, ukaže v svoji nagli jezi Kuna naj bolj divjemu konju za rep privezati, in noče nobenega izgovora poslušati. Konj dirja okrog s Kunom, da si razbije glavo in umerje. Henrik divjá v stanico svoje žene, jo zgrabi in verže z grada v 400 vatlov globoko brezno. Vse v gradu trepeče v neznanskem strahu in žaluje po svoji

dobri in pobožni gospej; le Dominik je vesel, ter tolaži Henrika, kteremu se je bila jeza ulegla in vest zbudila, s tem, da sta si prešestnika po vsi pravici smertno kaznen zaslužila. Dominik piše Itinim staršem, da je grof Henrik s smertjo kaznoval svojo ženo in svojega hlapca, ker sta imela pregrešno zvezo. Starši močno po svoji hčeri žalujejo, ker ne verjamejo, da bi bila takega greha kriva; ne upajo pa si Henrika se lotiti, ker je bil močnejši grajšak od njih. Henrik se podá na popotvanje po nemških deželah in išče miru svoji nepokojni vesti, pa ga nikjer ne najde.

Na gradu so vsi mislili, da se je Ita na skali v globokem prepadu razbila; Bog pa jo je bil pri življenju ohranil. Ko se Ita po tolikem padcu zopet zavé, poklekne, hvali Boga za prečudovitno rešitev, mu obljubi do svoje smerti v samoti ostati, gré deleč, deleč po gozdu in pride k majhnemu potoku, kjer je stala košata smreka; njé veje so skoraj do tal segale. Pod smreko si naredi šotorček iz vej, in ga vsega z mahom za streho obloži, da se dežja in snega obvaruje. Nje živež so bile jagode borovnice (černice), robidnice in lesnike, s kterimi se je tudi za zimo preskerbela. Z ločja in velike, visoke trave, ki je je bilo obilno pri potoku, si plete odeje, s kterimi se po zimi odeva. V tem šotorčku 17 lét preživi. Bog jo v njenih molitvah z nebeškimi tolažbami in sladkostmi razveseljuje. Naj britkejša ji je bilo, da ni mogla pri službi Božji bivati in svetih zakramentov prejemati.

Nekega dne Henrikov lovec, ki ga je bil postavil Dominik namesto Kuna, gre na lov v gozd. Psi tečejo po sledu za zverino; lovec gre za njimi in pride k potoku, kjer je stala košata smreka; ugleda pod njo šotorček, bliže stopi in vidi v njem žensko podobo zavito v cunje, ktere je ličje skupej držalo; prijazno jo pozdravi; ona mu zahvalo z glavo pokima; bolje jo pogleda in zavpije: „Oh, vi ste vi, naša dobra grofinja Ita! Vi ste našega grofa nedolžna žena!“ Ita mu potrdi. Lovec ji pripoveduje, kakó močno Henrik žaluje in nikjer miru ne najde. Zvesti lovec teče ob eni sapi v grad k Henriku in zavpije: „O grof! vaša dobra žena še živi, v gozdu sem jo našel in z njo govoril“. Henrik misli, da strežaj norí, in mu ne verjame. Strežaj pa mu vse okolišine natanko pripoveduje in še pristavi: „Slišal sem deržino govoriti, da Kuno je bil ženitni perstan v tičem gnezdju našel, in da Ita je bila v tej reči čisto nedolžna“. Henrik sprevidi, da je bil ogoljufan, in da je Bog grofinjo čudovito rešil smerti. Strežaj pelje Henrika k Iti. Henrik pred njo poklekne, milo joka, jo objema in odpušenja prosi. Ita mu podá roko, ga dviga in vsa v solzah tolaži, da je ljubi Bog vse na dobro obrnil, in da ni imela do njega nobene jeze, ker je dobro vedila, da je bil ogoljufan. Henrik priseže Dominiku smert, na milo Itino prošnjo pa mu odpusti. Henrik prosi Ito, naj bi šla z njim v grad; ona pa mu pové, da je Bogu obljubila do smerti v samoti živeti. Henrik jo dalje ne nadlegova, na njeno prošnjo pa ji obljubi narediti blizo ženskega samostana hišico z verutom. Drugo jutro pride grajšinski kaplan, jo spové in obhaja. Henrik jo zopet ves v solzah odpušenja prosi. Vesela novica se kmalo po vsi okolici razglasi, da grofinja togenburška še živi. Dominika prepaše tolik strah, da sam sebi življenje uzame, ker ni bil še zvedil, da mu je Henrik na Itino prošnjo vso krivico odpustil.

Ko je bila lična hišica dodelana in okrog nje majhen vert narejen, se je Ita vanjo preselila. Tisti dan svoje preselitve poklekne Ita pred lesenim križem, ki si ga je bila naredila, in pred kterim je vsak dan molila, hvali Boga za vse prejete dobrote, vzame slovo od svojega priljubljenega šotorčka, gre s križem v roki iz gozda; velika množica ljudstva jo spremlja; tudi nje

sorodniki s Kirchberga so bili k tej slovesnosti prišli, in se s Henrikom, zdaj prav ponižnim in skesanim, popolnoma spravili. Ita pride v svoje novo stanovanje, in Henrika prav preserčno za to zahvali, pa tudi ljudstvo za milo sočutje. Ita hodi v samostansko cerkev k službi Božji, živež pa dobiva z grada, toda le kaj malega in slabega vživa, boljši jedila ubogim razdeluje. Ita sprejema le samo take obiskovarce, ki so pri nji v dušnih in telesnih potrebah pomoči iskali. Na prigovarjanje nun se je Ita poslednji čas svojega življenja preselila v njih samostan v posebno celico, kjer je mirno v Gospodu zaspala okoli leta 1171. Žalovanje po nji je bilo veliko. Na njeno prošnjo so mnogi v svojih križih in težavah dobivali tolažbo in pomoč.

Vodilo svete Ite: „Svet mi je pušava, polna grenkost; pušava pa mi je sveti raj, kjer z Bogom zedinjena v miru živim“.

4. Četertek. Sv. Karol Boromej, kardinal in nadškof v Milanu, spoz. † od 3. do 4. listopada 1584.

5. Petek. Sv. Emerik, spozn., sin sv. Štefan, ogerškega kralja. † 4. listopada 1031.

6. Sabota. Sv. Lenard, spozn. † 6. listopada 559.

Upanje za katoličanstvo v Perziji.

„Ako bote vi molčali, bodo kamni govorili“. — V tolikih britkosti sedanjega časa, ko vse izdajstvo in odpadništvo žali in tare sv. Cerkev, je pa perzijanski šah une dni močno razveselil sv. Očeta Pija IX. Poslal je k papežu poslanca s pismom, z darili za sv. Očeta in z naj lepšimi obljubami za katoličanstvo. Ta poslanec, katoličan, je čislán od šaha, kakor svoje dni Jožef od Faraona. Imenoval ga je šah za svojega poslanca na Francoskem. Papeža tedaj je obiskal in je bil od njega obdarovan; kar pa je še posebno veselo, prejel je sv. Obhajilo iz rok sv. Očeta.

Nazare-Aga (tako se poslanec imenuje) je 8. t. m. izročil papežu pismo šahovo, iz kterega naj nekoliko posnamemo. Začenja se:

„Njegovi visokočastiti in močno povišani Svetosti, Papežu, kteri je povzdignjen z nekim Mesijevim značajem, in olikan kakor prebivalci nebeškega sveta. Milost Gospodova bodi z njim!“

Prišlo je do Nas, ki smo navdušeni z občutki naj čistejšega prijateljstva, ljubeznjivo in češeno pismo Vaše z angelom podobnimi darovi olepšane Svetosti, ki je bilo izročeno prevzvišenosti do Nas poslanega visokočastitega Avguština, nadškofa Hereklejskega z darili, dragimi in prezalimi spomini vred, ki so odmenjeni biti vedni vzrok za pomnoženje Naše naklonjenosti.

Da prav posebno pokažemo, koliko vrednost in pomen prilastujemo pismu in darilom Vaše Svetosti, kakor tudi nadškofu Avguštinu, smo jih sprejeli v lastni cesarski osebi in smo pričó vsih govorili o prijateljstvu in naklonjenosti Vaše Svetosti do Nas, kakor se je spodobilo“.

Po nadaljnjih prijaznih besedah šah zagotavlja, da poslanci katoliškega naroda, kakor tudi vsi posamni in osebe tega naroda bodo, kakor dozda, vedno vživali posebno blagovoljnost šahovo, da bodo tako rekoč precej za ministri izvoljeni njegovega preslavnega deržavstva, ter na naj višji stopinji deležni vsakterega ozira in brambe. Že je šah oklical in razposlal povelja do poglavarjev po okrajinah, ki zadevajo pravice katoličanov v oziru na njih vero in verstvo. Pravi še k sklepu po besedi: „V resnici osebe imenovanega katoliškega naroda, ki so podložne Našemu perzijanskemu deržavstvu, cenimo kakor od Vaše Svetosti Našemu varstvu zaupano zaklado. In kakor je naravno, bomo zvesto varovali, kar

Nam je Vaša Svetost zaupala. Zakaj Mi spoštujemo Vašo osebo kakor naj večega učenca Mesijevega (Slava Mu!), ki je iz tega vzroka češenja vreden. Želimo, da — hvala čistosti Vašega serca — Nas v Svojih molitvah ne bodele pozabili, in da Naše prijazne razmere z Vašo Svetostjo naj bi vedno terpele.“

V kraljevem gradu Teheranu, mesca majnika 1875. Perzija je država v sprednji Aziji, na 30.480 štirjaških milijah, po Herderji s kacími 11 milijoni prebivalcev (drugi jih manj štejejo). Veči del prebivalcev je mohamedanov s šahom vred. Če bode torej šah Nasser-ed-Din bolj mož-beseda do sv. Očeta in katoličanov, kot je padi-šah v Carigradu, to se mora še le pokazati. Po vsaki ceni je že njegova dobra volja nekaj vredna; Bog jo spolni!

Kosec olíke in liberalizma brez vere.

Mnogo mnogo prazne slame se mlati, kako naj bi se vera sprijaznila z nejevero, čednost z nečednostjo, luč z mračnostjo. Nauk pa malokrat dosti globoko séže, le kadar je zloba od svojega lastnega greha tako ošibana, da ji bolečina kosti in muzeg prešinuje, včasih spozná in verjame resnico, če tudi še ne vselej; kajti k pravemu spreobrnjenju zakerknjene hudobije je treba še posebne milosti Božje, za kakoršno pa se mora odkritoserčno prositi. Sploh pa tudi živo razdjanje, ki ga nevera dela, v zgledih pred oči stavljeno, veliko večí moč ima do serc, kakor sami nauki, če so še tako pričavni.

Naslednji kratki popis (iz časnika „Missionen“) to neoveržljivo dokazuje. Berite ga s premislíkom.

Kakor je znano, gospoduje v Mesiki (piše se „Mexico“, izgov. tudi „Mehiko“) prostomiselsvo, ki jako rogovili. Kakor sploh, so tudi zdaj jezuiti prvi morali nastopiti pot pregnanstva. Njim so sledili vsi redovniki in redovnice; naposled je pregnalo prostomiselsvo še celo usmiljene sestre iz bolnišnic, jih je na barke pobrало in čez morje prepeljalo. To je bil o svojem času že sporočeno. Bralci pa bi morebiti radi vedili, kako je zdaj v tej čudno blaženi deželi, kjer nič več ne veje duh redovništva, v deželi, kjer duhovne ravno tako stiskajo, kakor v družih „kulturobornih“ deželah.

Dopisovalec v „New-York-Herald“ obíše pretečenega julija zahodnjo Mesiko in objavi vse, kar je vidil in slišal. Njegovo naznanilo je prav verjetno, ker iz njega je razvidno, da je dopisovalec jako upaljen „kulturoborec“.

Najpred omeni splošno stanje dežele in pravi, da gospoduje prav velika nezadovoljnost, nestanovitnost in velika zmešnjava. To priča tedaj sovražnik katoličanstva, ki bi gotovo raji rekel, da se je dežela spremenila v blažen raj, odkar se tam katoliška Cerkev tare. Potem pa govori o teržnih mestih, ki jih je sam obiskal.

Poglavitno trgovsko mesto Akapulko, v Guerrieri, je našel obleženo od velike roparske derhali. V nesrečnem mestu rassaja lakota. Žito je neznansko drago. Veliko žén in otrok je lakote pomerlo.

Še strašnejše je v Manzanilli. Tudi tukaj je tolovajska tropa 250 roparjev, ki so pa bili z gosposko zmenjeni, na tedne odlegala mestne vrata. Kdor koli je iz mesta stopil, že je zgubil vse, kar je imel. Ne dosti; roparji ga še obleke oropajo in tako skoraj nazega spusté. V mestne ulice niso mogli, ker tam je bilo nekaj dobro oboženih móž. Pa že 22. julija odrine ta straža s parnikom v San-Francisko. Nasledek je bil, da v noči 23. do 24. julija obleže roparska druhal mitnico (colno hišo) in terg, potem pa ropa in krade, kar le more. Ko vse dragocene reči, katere ji pridejo pod roko, pobere

in odpelje, vzame seboj v gore še nekaj naj imenitnejših móž, da bi zanje odkupnino dobila.

V Kolimi, ne daleč od Manzanille, je bila močna straža, ki se pa ni prav nič zmenila, ko so roparji tako gerdo z mestom ravnali.

Naj strašnejše pa so razmere v južni mesikanski Kaliforniji, v „La Paz-i“. Tukaj se šopiri kulturoborbec in glavar Devallos. Ko ta črni poštenjak vse stori, da bi zvolili kandidate za vladarstvo, napravi roparstvo po naj boljšem kopitu, ki se more misliti. Tlačeno ljudstvo se vzdigne in njega zgrabi, da jim pa 2000 dolarjev odkupnine in obljubi, da se ne bo nikoli v tej nesrečni okolici prikazal. Komaj pa dobí prostost, pokliče pomočni polk iz Mazatlana, napade upornike, jih nastavi ob zidu in jih da — 45 brez obravnave in brez naj manjši sodnijske preiskave — postreliti.

Pa s tem še ne zadovoljen, preganja še žene in otroke pobitih móž, ter jih pomori, kolikor jih zaleze.

To so može, ki razširjajo „omiko in izobraženost“, to so oni, ki podijo iz dežele usmiljene sestre ko deržavi nevarne, kateri krotke redovnike ko „sovražnike spravljivosti“ kakor neumno žival po vsem svetu sem ter tje vlačijo!

Še celo kulturoborski dopisun „Herald-ov“ sklepa po raznih znamenjih, da bo té gospode kmalo pravica zadela. Vredni so pač.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Pisanje sv. Očeta Pija IX.) Osem in dvajsetega septembra sta bila naša rojaka čč. gg. Ant. Zupančič in Bl. Muhovec pred sv. Očetom in sta jim izročila kratke verstice v podobi adrese in „Danici“ izročevane darove za sv. Očeta; 21. oktobra pa smo dobili od sv. Očeta pisanje, ki nas je tako razveselilo, kakor še malokatero. Razveselilo nas je zavoljo preimennitnega obsega, ki ne zadeva kar le vrednikove osebe, ampak sploh katoliške pisavce in brave „Zgodnje Danice“ in pa blagoserdne darovalce ter vse tiste, ki serčno spoznavajo svojo vero in ne skrivajo svoje vdanosti do Prestola sv. Petra.

Razveseliti mora vsacega katoliškega Slovenca to pisanje zaradi nepopisljive priljudnosti in ponižnosti sv. Očeta, ktera se kaže v vsaki verstici. Veselo še prav posebno je pisanje zaradi redke milosti, da so se angel-ski Pij IX lastnoročno sami podpisati blagovolili. Kako pa mora veseliti in oserčevati k nadaljnemu delu zlasti vse, kateri s pisanjem, naročevanjem, in razširjanjem podpirajo „Zgodnjo Danico“, ko vidijo, da sv. Oče so zadovoljni in blagoslavlja naše skupno prizadevanje za Božjo čast, v slavo ter povišanje sv. matere katoliške Cerkve in v blaženje, resnično olíkovanje in zveličanje človeštva.

Bog živi sv. Očeta še mnogo premnogo lét!

Nasleduje pismo sv. Očeta v izvirniku in v pre-stavi:

Pius PP. IX.

**Dilecte Fili, Salutem et Apostolicam
Benedictionem.**

Stips a tua ephemeride collecta, Dilecte Fili, non solum habet rationem pietatis erga communem parentem, sed perspicuum quoque praeferat argumentum religiosi studii erga Sedem hanc Apostolicam late vigentis in eiusdem ephemeridis lectoribus, qui propterea unanimi nisu

suppetias illi terre conantur. Id vero multo nobilius et acceptius ipso munere contingit Nobis, qui dum fidem in illo perspicimus et affectum offerentium, gaudemus, in hac tam aspera et insidiosa Ecclesiae insectatione nullibi desiderari complures, qui nec propriam religionem erecta fronte profiteri vereantur, nec publicis testari factis obsequium suum erga hanc Petri cathedram implacabilis invidiae signum osoribus Ecclesiae. Gratum itaque tibi, scriptoribus et lectoribus tuae ephemeridis profiteamur animum, omnibusque gratulantes Apostolicam Benedictionem divini favoris auspicem et paternae benevolentiae Nostrae pignus universis peramanter impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die 4. Octobris Anno 1875. Pontificatus Nostri Anno Tricesimo.

Pius PP. IX.

Papež Pij IX.

Ljubljeni Sin, sprejmi pozdrav in apostoljski blagoslov!

Po tvojem časniku zbrana milošnja, ljubljeni Sin, ne razodeva le samo sinovske ljubezni do vesoljnega Očeta, temuč je tudi jasen dokaz verske vdanosti, ki se obširno razodeva v čitateljih tega časnika do le-tega apostoljskega Prestola in mu ravno zato enodušno išejo podporo pripraviti. Še veliko boljše in ljubše, kot dar sam, nam je pa to, ko v daru vidimo vero in ljubezen darovalcev, in ko o tem tako terdovratnem in prekanjenem preganjanji sv. Cerkve z veseljem povsod še obilno tacihi nahajamo, ki se ne bojé svoje lastne vere moško spoznavati, in z očitnimi djani kazati svoje podložnosti do apostoljskega Sedeža, če prav je le-tá sovražnikom sv. Cerkve znamenje neutolažljive togôte. Zato tebi, pisavcem in bravcem tvojega časnika naznanujemo zahvalo, vsim srečo vošimo ter ko poroštvo božje milosti in zastavo Naše očetovske blagovoljnosti vsim skupaj z naj večji ljubeznijo apostoljski Blagoslov podelimo.

Dano v Rimu pri sv. Petru 4. vinotoka 1875. V tridesetem letu Našega najvišega Pastirstva.

Papež Pij IX, I. r.

Iz Gorenjskega. (*Lovcem, hribolazcem, vradnikom i. d. v resen premislik.*) — V 42. listu „Zg. Danice“ t. l. se po pravici graja nekeršansko ravnanje nekterih častnikov, kteri brez potrebe ob nedeljah in praznikih dopoldne vojaške vaje opravljajo, tako, da potem vojakom ni moč pri Božji službi biti. Res je to očitno pohujševanje za ljudstvo in zlasti za mladino silo škodljivo, ker se s takim ravnanjem naravnost napeljuje k prelomljevanju Božje in cerkvene zapovedi ter k zaničevanju svete vere. Toda enako pohujševanje in zaničevanje svete Cerkve in njene zapovedi se najde tudi pri marsikterih osebah drugih stanov. Slišati je bilo včasih, da so nekteri taki vradniki, ki ob nedeljah in zapovedanih praznikih vedno le v svoji pisarni tičé, celo ljudi zaslišujejo, svoje pisarije izdelujejo in vre-

dujejo, za sv. mašo in pridigo se pa nič ne zmenijo. Slišati je bilo, da se najdejo tudi lovci, ki se ravno v nedeljo ali praznik radi na lov podajo, pri Božji službi pa nikjer niso; medved, zajic, serna, divja koza, divji petelin — jim je več kot Bog in Božja beseda. Slišati in brati je bilo že večkrat, da so marsikteri hribolazci, ki se tudi katoličane imenujejo, pa svoje popotovanje tako vravnajo, da se ravno na nedeljo plazijo na kako visoko goro (Triglav, Krim itd.), v cerkev k Božji službi — kamor jih veže keršanska dolžnost in zapoved — pa nikamor ne gredó; kar spričujejo njih lastni dopisi. Ako v ti zadevi res sami tako nič vesti nimajo, da se za keršansko dolžnost ne zmenijo, naj bi vsaj drugih ne motili in od Božje službe ne odvrčevali, ter se sami — brez vodnikov — po gorovji plazili; tudi naj bi tega (da v nedeljo — namesto v cerkev iti — po gorah lazijo) vsaj po časnikih ne razglasovali, kar je našemu poštenemu in vérnemu ljudstvu le v spotiko in pohujševanje.

Čudno se nam zdi, da med temi nedeljskimi hribolazci najdemo in beremo zlasti tudi nektare vradnike „banke Slovenije“; z zanemarjanjem zapovedane Božje službe ti domači napravi gotovo ne bodo pridobili Božjega blagoslova, ki ga vender zavožena „banka Slovenija“ tolikanj potrebuje! Čuden se nam zdi tudi ta prigodek, ki ga iz skušnje vemo: Neki agent (opravnik) omenjene banke pride v saboto v neko faro na kmetih, ter prosi duhovna, naj bi drugi dan (v nedeljo) banko Slovenijo za zavarovanje zoper škodo ognja ljudem v cerkvi priporočil. Duhoven to stori radovoljno; agentu pa se še zljubi ne vatati, da bi v nedeljo v cerkev prišel k sveti maši. (To sicer je bilo že pred kaj časom, in upajmo, da pod sedanjim vodstvom se kaj tacega ne godi.) S takim obnašanjem in zanemarjanjem zapovedane Božje službe bi pri našem vérnem, katoliškem ljudstvu ne sebi, ne banki Sloveniji zaupanja ne pridobili. Naše prosto ljudstvo sodi tako-le: „Kdor vesti nima in ni zvest Bogú, tudi ljudem ne more biti zvest in pravičen“; in „kjer se dela brez Bogá — blagra Božjega ni domá“.

Pa si bo pri tem še kdo mislil: „So še marsikteri drugi, kaki dohtarji, pravniki ter zdravniki, še kaki profesorji i. d., ki se za Božjo službo ob nedeljah in praznikih ravno tako malo menijo“. Naj si bodo kateri koli, pravi katoličani taki niso; nedelje in praznike posvečevati veléva zapoved Božja in cerkvena. Skušnja in zgodovina spričuje, da ravno zavolj zanemarjanja Božje službe, zavolj oskrunovanja nedelj in praznikov pravični Bog ne le posameznih ljudi, ampak tudi cele občine in dežele z mnogimi nadlogami obiskuje. Ravno zato, ker mnogi s tem Boga hudo žalijo in si časne in večne kazni služijo, so naš sveti Oče Pij IX v razpisu sedanjega svetega leta med drugim posebno priporočali, za pravo posvečevanje nedelj in praznikov z vao gorečnostjo si prizadajati. Memo vsega tega pa mora vsakemu pravovérnemu kristjanu zadosti biti beseda, katero je Jezus Kristus, naš Bog in Gospod, sam izgovoril rekoč: „Kdor Cerkve ne poslusa, ga imejte za neznaboga in očitnega grešnika!“

Dolžnosti dobrega otroka.

Skerb za dušo.

Dobri otrok, kaj mora biti tvoja naj prva in naj večji skerb? Prašaj, kjer hočeš, vsak pameten človek ti bo odgovoril, da naj večji tvoja skerb mora biti skerb za tvojo neumerjočo dušo.

Duša je to, kar te človeka dela. Brez duše bi ne bil nič bolji kakor živinče, ki ga v mesnici pobijejo,

ali kakor červ, ki se z nogo stare. Duša je to, kar te stori Božjo podobno. Duša te loči od živali, od zveri. Duša je to, kar v tebi ne umerje. Duša stori, da imaš take zmožnosti, kakoršnih nobena druga stvar na zemlji nima. Duša je nezmérne vrednosti, ker ne umerje, temuč bo še le po smerti vživala, kar si zdaj zaslužiš. Zato je treba in dolžnost za dušo čez vse naj večji skerb imeti.

Duša je tako imenitna, da se Sinu Božjemu ni preveč zdelo na svet priti, da bi človeku dušo rešil in zveličal.

Prava skerb za dušo pa je ta, da jo greha varuješ, v čednosti ohraniš in jo vedno bolj lepšaš s čednostmi in dobrimi deli, z vero, upanjem, ljubeznijo, s spolnovanjem vsih Božjih in cerkvenih zapoved.

O koliko je otrok, pa tudi odraslih ljudi, ki to skerb zanemarjajo, če tudi so podučeni! Ravno to pa dela, da njih duša ni blaga, ni lepa, ni častitljiva. Če si tudi bogat, zdrav, lepo stvarjenih udov, vse to nima nič veljave, če tvoja duša ni lepa. Če imaš lepo dušo, si ti naj bolj častitljiva stvar, če tudi si kruljev, slép, gluha, bolan ali tudi že na pol gojiv. Bog le na dušo gleda, kakošna je, na telo pa nič ne. Z naj lepšim telesom si ti ostudna pošast, če imaš z grehom ognjušeno dušo. Varuj vendar svojo dušo!

Ker si pa, ljubi otrok, v tem morebiti še neskušen, živi in delaj tako, kakor te učijo tvoji duhovni pastirji, tvoji keršanski starši, dobri učeniki. Spolnui njih dobre nauke.

Moli rad, zvestó, da te bo sv. Duh razsvitloval, ti dobre misli navdajal, kako se ti je hudega varovati in dobro delati.

Uči se rad, prav rad keršanskega nauka; iz njega boš vidil, kaj je prav, in kaj ni prav.

Posebno v cerkvi prosí Boga za pomoč, da bi mogel prav živeti. Lepo se priporočaj tudi Materi Božji, angelju varhu in svetnikom, da bi pri Bogu za-te prosili ter bi mogel vselej hudo premagati in lepo živeti.

Vari se tacihi otrok, tudi marsikterih odraslih, ki so hudobni, z grehom okuženi ter nesramni in te v greh napeljujejo.

Je pa tudi tvoja sveta dolžnost, da moraš drugim lepe zgleda dajati, jih k dobremu napeljevati, od hudega odvrčati. Gorjé pa takemu, kdor druge k hudemu napeljuje, ali sploh hudo dela, da se še drugi od njega hudega učijo!

Skerbeti moraš za dušo svojih manjših bratov, sester, družih domačin, ali tovaršev, prijatlov. Uči jih, da bodo Boga poznali in ljubili. Moli z njimi zjutraj, zvečer, pred jedjo in po jedi, kadar k molitvi zvoní. Bog ne daj, da bi kateri kaj napačnega govoril, zaklel, ali kar si bodi grešnega. To je preostuden greh. Bolje bi bilo, da bi se takemu jezik posušil.

Če znaš lepih molitev, uči jih tudi male. Pripoveduj jim od Boga, iz Jezusovega življenja in terpljenja, od Matere Božje, angelov, svetnikov.

Uči manjši tudi delati, pomagaj jim reči za šolo se dobro naučiti. Bodi miren, pohleven z njimi, nikoli pa ne terd, neusmiljen, nikar nikomur ne nagajaj. Uči jih tudi lepe šege, čednega obnašanja, kakor se olikanim ljudem spodobi.

Kako dobri bi bili manjši otroci, ako bi večji tako z njimi ravnali!

Razgled po svetu.

Avstrijansko. Proštév za prihodnje leto kaže stroškov 403 milijone 869.876 gl., tedaj več kot za 21 mi-

lijonov več memo lanskega leta. Da se to pobota, hočejo zopet davke povišati in posojilo napraviti. Naj bi se vendar ozerli na neštevilne posestva, ki vsak dan gredó na boben in ne poviševali davkov, ampak drugod pritergovali, kjer se ložej uterpi.

Nemško. Rekli smo undan, da pruska goropadnost bo to dosegla, da bodo protestantje kar na trume pričeli prestopati v katoliško Cerkev. Že sedaj glas iz Hanoveranskega ravno to misel poterjuje, ker pravi, da so pri njih „ultramontanski protestantje“, pa ne posamezni, ne na stotine ali tisuče, ampak na stotisuče. To so namreč protestantje, ki so dospeli k spoznanju, da papež v Rimu je protestanstvu manj nevaren, kakor pa papež v Berlinu. Papež namreč v Rimu nima vojne moči in nikogar ne sili k njegovi veri, cesar-papež v Berlinu pa, pravijo, „jih sicer ne more prisiliti, da bi njegove dogme o prusaški edinosti verovali, zamore pa z njimi prav neusmiljeno delati, kar je že pokazal, ne le do katoličanov, ampak tudi že do protestantov. Politiška „moral“ zollerske vere že od Friderika II je ta, da „sila je nad pravico“; ta stavek pa ni ne katolišk in ne protestanšk, ampak zoperkeršansk, in z beriško silo družbinstvo zlagoma zagazi v stan dušne zaverženosti in živinske srovosti. „Potrebni smo vere, pa tiste vere, na katero se veruje, vere, ki ljudi oblažuje, in žandarstvo vsepričujočnost nepotrebno stori. Taka vera mora imeti duhovnike, mašnike, vredbo in poglavarja. Brez tega razpade v ločine, katerih sicer vsaka ima zopet svojega (laži-)papeža, pa nobeden ne more kljubovati generalpapežu v Berlinu. To je kos le samo papež v Rimu.“ — Kdor hoče to protestanško spoznavanje še obširniše brati, naj pogleda „Vaterland“ št. 296, 25. vinotoka.

Nam je dosti, da vidimo, kako se sila sama ujéda, in se lahko tudi že enkrat prepričamo, kako malo vredno in nevarno je vse, kar iz prusaškega k nam prihaja ali pa se vsiljuje, da le-to niso sadice, vsajene od nebeskega Očeta, in bodo torej z ljuliko porovane in njih delež je ogenj in pogin.

V tem ko se iz Nemčije taki glasovi k nam razlegajo, je pa tudi staremu Olemu v Milanu undan glas na uho zabučal, kateri ga je brez dvoma saj nekoliko zbehal, če ne pretresel in k pomislilu zbudil. Predsednik preslavne mladenške družbe na Laškem Giovanni Aquaderni je namreč nemškemu cesarju iz Bolonje v Milan poslal adreso, v kateri več tisuč preblagih italijanskih mladenčev cesarja prosí, da naj dá svobodo katoliški cerkvi na Nemškem. Kamnitno in jekleno serce bi moral Olem imeti, ako bi ga velikoserčne besede imenitne adrese kar nič ne ginile. Le nekoliko iz nje.

Adresa opomni velikana, kako se je v svojem dolgem življenji gotovo naučil pri mnogoverstnem šumu, ki prestole obdaja, tako miren ostati, da ne bode vedno od sebe odvrčal tistih, ki se mu s prošnjami in žalovanjem približajo, in ne zmeraj tistih za prijatle sprejema, ki šumeči k njemu priploskajo. Kakor je cesarju dobro znano, da pri tolikanj veselem spremeljanji o njegovem odhodu iz Nemčije je pa veliko zvestih podložnikov v žalosti in britkosti zapustil; tako naj tudi vé, da na Laškem med priploskovanjem najde pa tudi živo in globoko odglasovanje tiste žalosti in britkosti, ki jo je na Nemškem zapustil.

Torej si derznejo ti preblagi mladenči njegovo veličanstvo prositi, da naj ta dan milostno posluša nje, katerih ni oblišal svet njegove mogočnosti, temuč jih edino le ta želja navdušuje, da bi vidili konec terpljenja, pod katerim zdihuje katoliško prebivalstvo na Nemškem, ki je v svoji veri preganjano. Danes, pravijo, se veržemo pred kolena Vašega veličanstva in živo prosimo pra-

více in svobode za katoliško Cerkev na Nemškem; pravice in svobode za škofe v ječah, zadrževane v spolnovanji svojih dolžnost; pravice in svobode za milijone naših bratov, Vaših podložnih, ki jih edino pravo sile bega v spoznavanju njih vere.“

„Zarotujemo torej Vaše veličanstvo v imenu Božjem, ozrite se milostno na to prošnjo, da v prihodnje na Vašo veličansko osebo ne bodo leteli le samo prazni klici ljudske pohvale, temuč da slave in milosti prebogati blagri nebeški na Vas rosijo.“

Ako si je vladar ta glas resnice v serce vsadil, potlej ni bilo brez sadu njegovo obiskanje v Milanu; če ne, ga bo sodba Božja s toliko večji strahoto zadela, kolikor bolj zavedno stiska Cerkev Sinu Božjega na Nemškem.

Turški stroški. Ako se pomisli, koliko se plačuje za sultanovo družino in za njegovo vradništvo, ni čudo, da turčinstvu boben poje. Sultan ima na leto 30 milijonov 245.000 frankov. Sultanka-validê (mati) je tudi tako tolsto obdarovana, da je mogla preteklo leto sultanu, svojemu sinu, darovati 80 malih kanón kruparic, ktere so ji prizadjale tri milijone stroškov. Zraven tega je sila stroškov za babovje sedanjega in umerlih sultanov Mahmuda in Abd-el-Medžida, za sultanovih 5 sinov in eno hčer in za veliko družih sorodovincev do 3. in 4. stopnje, ki se vsi plačujejo iz očitnega zaklada. Služabnikov ima sultan okoli 6000. Izmed teh je plačevanih 400 kuharjev, 300 vertnarjev, 600 kočijažev, 600 čeruhov, 600 strežajev, in 1000 sužnjev. Drugim služabnikom država plačuje samo zderžanje. Sultanov dvor boje vsak dan pojé 1200 ovnov, 2000 kuret, in vsak mesec gre samo za sveče do 60.000 frankov. — Veliki vezir dobiva po 85.100 frankov na mesec, to je, 1 milijon 21 tisuč in 200 frankov na leto. — Šejh-el-Islam ima po 331.200 fr. na leto; — mornarski minister 276.000 fr.; — minister za zunanjstvo 270.000 fr.; — minister za davkarstvo 165.600 kr.; — minister cesarske hiše 276.000 fr.; — policijski prefekt 138.000 fr.; — predsednik državnega sveta 138.000 fr.; pet družih služabnikov po 1.104.000 fr.; minister za arhive 69.000 fr. Neznansko veliko gre za pokojnine bivših vezirov in njih služabnikov. Vsaka 21 okrajin imajo svojega poglavarja z 1.104.000 letne plače itd. Koliko stane tudi še vojašina in druge naprave.

Naznanila iz Kine in sploh iz Jutrovega kažejo, kako se tam sv. vera vedno razširja, in to je za katoličane po Evropi sedanjí čas veliko tolažilo. Magr. Bray, iz rede Lazaristov, apostoljski vikar v Kiangsi, se je vernil h koncu pretečenega leta v svoj misijon nazaj. Poprej je bil več mesecev na Francoskem in na Laškem po opraviilih svojega reda in svojih misijonov. V pismu 1. aprila iz Fu-Cev-Fua pripoveduje, v kakšnem stanu je bil misijon, ko je zopet tje prišel.

Kakor sem pričakoval, piše ta gospod, našel sem ves misijon nekako vznemirjen. Pretečenega majnika so nam kapelo zažgali, enega kristjana umorili in sto keršanskih družin oropali. Moj namestnik o. Anot si je sicer po vsi moči prizadeval, da bi pravico dosegel, toda poglavarji se zato ne zmenijo ter pravijo, kakor sicer, da morajo biti kristjani sami odgovorni za nesrečo, ki jih je zadela. Ker je bilo pa čisto nemogoče dokazati, da bi bili kristjani krivi in napadniki nedolžni, so se poprijeli moči, so kristjane zapirali in nekaj zmed njih z mukami prisilili, naj se podpišejo na pismo, katero so sovražniki sami zdelali in terdili, da ogenj, ki je kapelo vpepelil, je po naključji nastal in ne po poganih. In to pismo si derznejši dati podpisati, ker so vendar pri belem dnevu, okoli poldne, pred očmi glavarja in v pričo razkačenih derbál pogani sami zažgali! Obernil sem se

tedaj v novič do francoskih poslancev v Pekingu in jako težko že pričakujem odgovora vlade.

V takem žalostnem stanu pa nas je Bog tolažil. Pri Fu-Cev-u je število katehumenov (pripravljenec za sv. kerst) močno naraslo; v drugem kraju je več odrašenih prejelo sv. kerst. V okrajino Tsou-Džen, kjer je bilo pred štirimi leti le peščica kristjanov, je moral gospod namestnik Anot poslati dva duhovna, da skerbata za 1200 katehumenov, ki so se ondi zbrali.

Pri svojem prihodu v Fu-Cev povabim sosednje duhovne k posvečevanju sv. olja. Prišlo jih je devet, med njimi tudi semeniški vodja s svojimi peterimi bogoslovci. Na velikonočni praznik sem kerstil 40 odrašenih, birmal 50 in obhajal okoli 300 mož in ravno toliko žen. Pri moji slovesni maši v cerkvi, katero so sozidali, ko sem bil oddaljen, jih je bilo nad tisoč.

Se vé, da to po evropskih mislih ni nič posebnega, toda za gospoda Anot-a, kateri pri svojem prihodu semkaj še kapele ni imel in po vsi okolici Fu-Cevski še 50 kristjanov ni naštel, je bil ta dan gotovo dan radosti, dan upanja. Celih svojih 32 lét, ki jih je preživel tukaj ko misijonar, ni nikoli vidil toliko duhovnov pri posvečevanju sv. olja, ne toliko kristjanov pri sv. maši in pri sv. obhajilu. Sad slovesnosti je tudi bil, da se jih je več skoraj čudovito spreobrnilo. Bogu bodi zat čast in hvala. Veselje nad tem pa je tudi za nas veliko.

Drobne novice. Pruski cesar je podelil red vélikega križa pruske krone g. Castro-tu, španjskemu ministru za zunanjstvo. — Na Vestfalskem v Monastiru katoličani pripravljajo velik tabor za obravnavo naučnih zdév; Windthorst in Schorlemer Alst imata biti predsednika. — Vojvod Decazes, minister za zunanjstvo francoske republike, je vsled bivanja cesarice Elizabete v Normandiji dobil red vélikega križa sv. Štefana. — Tudi „Frankf. Ztg.“ govori o neslišani grozovitosti turški, ki so 17. t. m. v Popovem polji arenjske svetovalce šesterih krajev poklali. — Obravnavava se, da bi prederli „Mont Blanc“, da dobé novo pot in občenje med Italijo in Švico, in med Francijo po drugi strani. — Kakor v Srbiji in na Černi gori, tako se vidi tudi na Parskem, da malim za herbdom stojé véliki. Parsko ministerstvo bi bilo moralo odstopiti, ko ni hotlo z domoljubno večino strinjati se; toda za zloznanim Lutz-om stoji ne manj znani berlinski Falk, in parski poslanci pojcejo na počitnice. — Anglo-kineški razpor je poravnán. — V Genevi na Švicarskem v slavo čislane svobode katoličanom s silo cerkve ropajo, v ktere z vetrihi ulomijo in si jih prilastujejo v prid kake pešice odpadnikov. Škof Mermillod je torej v pastirskem listu naznanil, kateri so pravi od njega priznani duhovni pastirji, prepoveduje pa razkolniškim duhovnom cerkvene opravila, vernikom pa tudi vdeleževanje pri takih odpadniških cerkvenih opravilih, in sicer pod cerkvenimi kaznimi. — V Atene je te dni prišel rimsko-katoliški vikši škof. To je zopet napredek; zakaj le katoličanstvo, ako vpliv dobi, je zmožno to nesrečno deželo rešiti večnih zmešnjav. — V Teheranu na Perzijanskem je boje vstalo vojaško rogovilstvo, ker se jim že 14 mesecev njih duina redoma ne izplačuje. — 25. t. m. je cesar Vilem iz Milana prišel zopet v Berlin. Oba vladarja si srečo vošita zdaj v nasprotnih dopisih, da sta od „previdnosti poklicana (!) narode zedinovat“. Sta ne mara tudi „poklicana“ Kristusovo vero in njegove namestnike zatirat?! — Nemški državni zbor se je 27. t. m. zopet sošel. Da bodo tudi zdaj kaj novega za „kulturno borbo“, to je, za preganjanje in trenje katoliške Cerkve iz terte izvili, so že nekoliko povedali. — Na Švicarskem se zbira velika konservativno-federalistiška družba, ki rudečkar-

jem strah dela, da jim bode sčasoma njih satanske mreže potergala. Že je na Juraškem postavila svoje lastne voljence za zastopnike v narodnem svetu, in ni brez upanja že zdaj, da saj kateri premagajo. —

Cvet in sad sveste molitve.

Jezus in Marija, v naj večji nevarnosti zaradi pogina nekterih živinčet na pomoč poklicana, pomagala sta mi skoro v trenutku; obvarovan sem velike škode. Čast in hvala Bogu, češenje Devici Mariji!

Iz šent-Jurja ob južni železnici sv. Uršule dan 1875.

Jož. Hašnik, župnik.

Zahvala naši ljubi Gospej presv. Serca! Bil sem v hudi stiski, pa obernil sem se k naši ljubi Gospej presv. Serca s prošnjo, da bi mi od kake strani pomoči poslala — in stoterna hvala dobrotljivi Materi! v malo dneh mi je bilo pomagano. E. K.

Listek za raznoterosti.

Marijno znamenje.

(Prosto po Vilj. Cappileri.)

Čuj, čuj! ko buči in po gozdu razsaja,
Vihar strahoviti pregrozno divjá,
Drevés lomi verbe, v korenu jih maja,
Ko strašna prikazen v dolino zijá.
Ko kače ognjene tak švigajo bliski,
Iz temnih oblakov, strahotne noči,
Doneči gromovi in strelni pritiski
Spominjajo grešnika Božje moči. —
Že s polja in travnikov strahom hitijo
Nazaj v vasico in v kočé ljudjé,
Predragi domači jih silno skerbijo,
V nebésa pošiljajo za-nje prošnje.
Le ženo, ki verne domu se trepeča, —
On čaka jo v koči prehuda britkost,
Ne dá ji tolažbe, v molitvi goreča
Jokaje v viharju gre zopet — v gozd.
Kam teče v nevihti preplašena reva,
Kljub gromu, ki stresa nebeški obok?
Ah! žalost, ljubezen nje sercu velela:
Se zgubil je božec, predragi otrok!
Z lasmi razmeršenimi gre žalujoča,
In iše po dragi svoj mili zaklad;
Le enkrat še mati želi ljubijoča
Objeti v naročji vir blaženih nád.
In dalje obup jo preganja in dvómi,
Posluša v samoti sred senčnatih hój;
Začuje, bliz veja z drevesa se lomi,
In meni: tam sinek predragi je moj!
Med bliskom ugléda okó njé v zmešnjavi
Tam skalo, ki verh iz goščave molí,
Ji plane naproti, objame v ljubavi,
Da dete nje drago je, révi se zdi.
Tak tava vsa zmotena trudna v daljavo,
Po lesu, germovju vse križem čez log,
Preišče dolino ter vsako gošavo
V razprani obleki in rajenih nog. —
Naenkrat nesrečni pa v duši zasvétí
Se zvezdica upa z žarečo možjó:
Pred znamenje Marije še mora hiteti,
Tam vselej dobila tolaž je sladkó.
In ko hrepeneča se revica trudi,

Že skoraj do svete podobe dospè,
Omaga naenkrat — bolestno se zgrudi,
Ko potnik opešan, ob cesti ki mrè.
Pa glej! že drugači nebó je sklenilo,
Ne bode zadela še smertna je ost;
Še v novo bo materno serce skusilo
Na zemlji nebeške tolažbe sladkost.
Odprejo v njé duši prizori se krasni,
Milótno v nebesa zaziblje jo sán,
Tam vidi nebeško Kraljico v prekrasni
Svitlobi, prestol njé z oblaki obdan.
Zamaknjena sluša, ko rajske spevanja,
Presladki glasovi doné na uhó:
Oj angeljček je! budi mater iz spanja,
Jo božika rahlo, dviguje glavó. ...
Zdaj ona zavé se, a ne že v terpljenji, —
Vesolja in sreče ji serce kipi;
Otrók, ki ga v solzah iskala — zgubljeni
Objema zdaj mama, jo k sercu tiši.
Ta čas, ko ji serce obupno je bilo,
Topila jo skerb in bolest prebritko,
Jo dete jo čakalo, vpiralo milo,
Nedolžno na sveto podobo okó.
Pred njó tudi mati vtolažena pade
S solzami zahvale, ter moli rekoč:
O srečen, ki tebi zročuje vse nade:
Si Mati mu mila, in vedna pomoč!

Radoslav.

Procesij za sv. leto za ljubljanske duhovnije je bilo dosedaj 27, in vdeležilo se jih je čez 60.000 osób, čez 13 tisuč moških in čez 46 tisuč ženskih. Da so med temi mnogi šli po večkrat in drugi še nobenkrat, ni dvomiti.

Iz programa kranjske realne gimnazije pozvedamo, da se je šolskega leta 1870 sprejelo na gimnaziijo 79 učencev; l. 1871 njih 62; l. 1872 — 76; l. 1873 — 86; l. 1874 — 70; l. 1875 — 72. Letošnje šolsko leto 1876 je realnih gimnazijalcev 83 (med njimi 43 prvošolcev) vpisanih. Razvida se iz navedanega, da je najviše število učencev bilo l. 1873, ko je tretje — pa tudi zadnje leto bil kranjski gimnaziji bolj slovenski značaj. Za 1873im letom pa ima gimnazija največe učenško število letošnje šolsko leto 1876; torej zopet to leto, ko se je v prvokrat jela latinščina v l. razredu podučevati na podlagi slovenske knjige, prof. P. Ladislav Hrovatove slovnice.

† **Marija Mahkot**, revežem občno znana posestnica „Lihtenturnova“ gospodičina na Poljanskem predmestji št. 64 v Ljubljani, je 23. t. m. umerla, stara 81 lét, in imela je častitljiv in spodbuden pokop 25. t. m. Njena ravno tako bogoljubna in dobrotna sestra Ana je umerla pred nekterimi leti, kakor je znano. Kakor ste v življenji neprenehoma delale v prid človeštva, tako ste oskerbele, da to dobrodelstvo tudi po smerti ne bo prenehalo. Svojo veliko hišo, prelepi vert in polja ter vse nepremakljivo posestvo ste namreč zapustile „gospém dobrega Pastirja“, ki imajo po svojih pravilih naj dobrotljiviši namen za ubogo človeštvo, ter po zgledu in nauku „dobrega Pastirja“ sprejemajo zgubljene ovčice, spokorne grešne deklíne, in jim iz brezna pregréh pomagajo na pot čednega življenja in zveličanja. Enako skerbé za pošteno izrejo družih deklíe, zlasti taciš sirót, katerih čednost je v nevarnosti, da se ohranijo poštene, jim skerbé za dobre in nenevarne službe itd. Očitno je toraj, da za celo mesto in za deželo ste ti preblagi gospodičini s svojo poslednjo voljo storili nepopialjivo dobroto. Bog jima daj večni mir!

Norišnice so tudi potrebne naprave, toda slabo je znane za čas, v katerem je treba zidati veliko norišnic, jéč in enacih naprav. Čedalje več je norcev; v ljubljanski norišnici je bilo taci oséb že čez stotino. Deželni odbor je torej za deželo kupil posestvo g. Krišperja na Fužinah pod Ljubljano za 58.000 gl., in kmali se bode nekoliko teh nesrečnih tje doli preselilo, ker prostor je že pripravljen. Tudi zemljiša za 30 oral ima to posestvo.

Na Dobrovi pri Ljubljani je bil preteklo nedeljo, 24. t. m., po preč. gosp. kanoniku P. Urhu slovesno vmesten novi fajmošter č. g. Jernej Babnik. V cerkvi in pri kosilu je bilo lepo število sosednjih duhovnov (med njimi 3 gg. kanoniki) in družih odličnih oséb. Tudi je bila cerkev napolnjena, čeravno je bilo vreme celi dan deževno. Pridigar je živo popisoval, kaj je duhoven človeštvu, ter je zlasti nekoliko obširniše pojasnil, kaj terpé katoliški duhovni med divjaki, ko jih iz divjastva povzdigujejo. Prečast. gosp. stoljni dekan so novemu g. fajmoštru nazdravili, da bi srečno delal v duhu svojih prednikov. Bog daj novemu gospodu pastirju rodovitno delati v Božjo čast, v česenje Marije Device Dobrovske in v zveličanje domačih vernikov, pa tudi družih, ki bodo prihajali dušnega zdravila iskat na ta milostni kraj.

Na Slemškem, v vaški duhovniji, so milostni knez in škof visokočastiti gospod Janez Krizostom Pogacar 17. vinotoka posvetili prvo cerkev, podružnico sv. Križa; v ponedeljek potem pa so v farni cerkvi na Vačah delili zakrament sv. birmе in opravljali druge opravila škofovske vizitacije. Povsod so bili sprejemani med slavaloki in s spodobno častitljivostjo.

Blagoserčnost, dobro znano, so svitli cesar pokazali tudi o pomilostovanji ranjcega gosp. Lesjaka. Ko jim je poročevalec poročeval o prošnji Lesjakovi za pomilostenje, so cesar prašali: „Was hat er eigentlich gesagt?“ Kaj je rekel prav za prav? Poročevalec jim pové, in cesar odgovoré: „Er hat nicht übel gemeint, — wird begnadiget“. Ni hudega mislil, — bode pomilosten. — To je ko zanesljivo pripovedoval nekdo z visokih krogov.

V Bizoviku, v št.-peterski fari pod Ljubljano, so preteklo nedeljo, 24. t. m., prečast. gosp. stoljni dekan Jož. Zupan blagoslovili novi veliki oltar sv. Nikolaja. Posebno gorečnost za čast svoje soseske so Bizovci skazali tudi s tim, ko je št.-peterska fara nove zvonove si napravila, da so pa oni 36 centov težki zvon sv. Petra za svojo podružnico kupili. Lepo je slišati, da zvon se z drugimi tremi prav soglasno vjema, ter ima ta soseska zdaj tako častitljivo zvonilo in ozališano cerkev, da je res veselje. Tesar Anton Leben je zvonove tako previdno obesil, da vsi štirje prav lahko tečejo, akoravno so vsi v enem zvoniku. Da so gosp. stoljni dekan ljudi za njih vnejo za Božjo čast spodobno pohvalili, se tako vé. Naj ljubi Bog čuje s svojo posebno milostjo nad vso sosésko, sv. Miklavž naj ljubo mladino tako obvaruje v nedolžnosti, kakor jo je ta veliki svetnik varoval ob svojem času in obvaroval célo hišo pred naj večí nesrečo in sramoto.

Za korarja v Novem mestu je izvoljen preč. gosp. Andrej Škrabec, fajm. v Toplicah.

Iz Notranjskega. Nedavno sem iz Ljubljane prejel za našo farno cerkev sv. Petra aposteljna dva mala svetilnika (lustra), ktera imata viseti pred velikim oltarjem omenjene cerkve. Blagi dobrotnik, kateri nam ju je daroval, hoče neznan ostati. Naj mu torej po tej poti razodenem v svojem in v imenu vsih faranov naj serčnejši zahvalo za lepi dar. Naj mu patron starodavne in ča-

stitljive cerkve, sv. Peter, v obilni meri za dušo in za teló milosti pri Bogu izprosi, to je moja in ternovske fare goreča želja.

V Ternovem, 21. vinotoka 1875.

Matija Štrucelj, dekan.

Vinska dražba. Pri sv. Petru blizo Maribora se bode v sredo, 3. novembra, 50 štertinkov sladkega letošnjega cerkvenega vina s posodo vred prodajalo v cerkveni kleti pri sv. Petru in v Hrenci.

Marka Glaser, č. kanonik in župnik.

Froebellijanski verti. „Eco del Litorale“ piše: „Opominjajo se katoličani, da naj ne pomagajo k napravi tistih froebellijanskih vertov, o katerih je znano, da je nevarnost za nravnost in za vero.“ — Naj bi se dala takim napravam v vsakem oziru keršanska podlaga, ne prezirala se molitev, keršanski nauk, ločenje po spolu itd.

„Milanski tatički“, kakor zaterjujejo laški liberalni listi, so prav slabo opravili o slovesnostih zarad nemškega cesarja. „Unità“ pa jim našteva celo rešto oseb, katerim je bilo izmaknjenih 300 lir, ura, 30 l., 356 l., 109 l., 2000 l., brillant za 2000 l. itd. — Če so taki laški „mali tatički“, kakošni morajo biti še le „veliki tatovi“! O nekih taci „ladroni grandi“ priča velikan-ska pravda v Mačérati, ki obsega 135 zvezkov, 158 tatvin in 368 zatožencev, med katerimi je 150 okrivice-nih in njih okoli 100 zapertih. — Ni povedano, če se pograbljenje toliko duhovnih in cerkvenih posestev šteje v versto „velikih“ ali „malih“.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Umerla sta: Č. g. Valentin Šraj, beneficjat v Podragi na Vipavskem, 1. sept.; — č. g. Anton Kraševic, bivši župnik na Trati, v pokoju, 21. okt. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za Dolenjce s točo požarovanane: Č. g. duh. pastir A. Dremelj in verniki v Ratečah 2 gl.

Za novo napravo bolehnih v Ljubljani: Prejel gosp. Heidrih posebej: iz Dražgoš 7 gl.; — iz starega Loga 2 gl.; — iz Drage 4 gl.; — iz Ljubljane g. K. 5 gl.; — č. g. Kl. iz Zagorja 10 gl.; — iz Bučke 7 gl.; — č. g. Pot. v Ljubljani 50 gl.; — č. g. Pod. v Ljubljani 5 gl.; — N. N. 50 gl.; — č. g. T. v Zagrebu 5 gl.; — č. g. Pol. iz Dobráve 50 gl.; — č. g. Č. iz Škocijana eno delnico; — N. N. 300 gl.; — iz Mošenj 7 gld. 60 kr.; — č. g. B. iz Radolice 10 gl.; — Iz Novega mesta 52 gld.; — iz Loke 48 gld.; — č. g. Š. v Ljubljani 5 gl.; — iz spodnj. Tuhinja 16 gl.; — g. Jože Groznik iz Litije 5 gl.; — iz Predoslja 53 gld. 53½ kr.; — č. g. K. iz Šent Vida pri Vipavi 11 gl.; — iz Dobropolja 12 gl.; — č. g. K. iz Vrem 5 gl.; — od Marije Device v Polji 22 gl. 18 kr.; — N. N. iz R. 30 gl. — Farani s č. g. duh. past. v Naklem 20 gld. — Č. g. duhovni pastir Ant. Dremelj in farani v Ratečah 7 gl. 50 kr. — Iz Preserji po č. g. Pod. 14 gl. 54 kr.

Za sv. Očeta: Helena D. 1 gl. sreb. — iz Tersta duhoven 2 gl.

Za afrikanski misijon: L. Velkaverh 1 gl. sv. — Od sv. Katarine pri Top. po č. g. fajm. 4 gl. 50 kr.

Za bratovščino sv. Bonifacija: Č. g. Fr. Hudovernik 2 gld.

Za ubegle Ercegovince in Bošnjake: Č. g. fajm. Fr. Hudovernik 17 gld. — Duhoven iz Tersta 2 gld. — Iz Rateč č. g. A. Dremelj in farani 7 gl. 50 kr.